

עפ"ת 50390/08/15 - מדינת ישראל נגד אלעד דב

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

24 בנובמבר 2015

עפ"ת 50390-08-15 מדינת ישראל נ' דב

תיק חיצוני: 3864/2013

בפני כבוד השופטת רונית בש

המעוררת מדינת ישראל

נגד

המשיב אלעד דב

פסק דין

1. לפני ערעור המדינה על גזר הדין מיום 19.7.15 (להלן: "גזר הדין"), אשר ניתן בתיק ת"ד 2199-08-13 בבית משפט השלום לתעבורה בעכו ע"י כב' השופט אבישי קאופמן (להלן: "בית משפט קמא"). המערער הורשע בפני בית משפט קמא, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירות, שעניינן- גרימת חבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 38(3) לפקודת התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"), נהיגה רשלנית, עבירה לפי סעיפים 62(2) ו- 38(2) לפקודת התעבורה, נהיגה בדרך הגורמת נזק, עבירה על תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: "תקנות התעבורה") וסעיף 68 לפקודת התעבורה, סטייה מנתיב, בניגוד לתקנה 40(א) לתקנות התעבורה, בצרוף סעיף 68 לפקודת התעבורה וכן חציית קו הפרדה רצוף, בניגוד לתקנה 36(ג) לתקנות התעבורה וסעיף 68 לפקודת התעבורה.

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 12.6.13 בשעה 09:00, או בסמוך לכך, נהג המשיב ברכב מסוג הונדה, בכביש מס' 889 מכיוון כללי גורן לכיוון שלומי בכביש דו-סטרי, בו קיים נתיב לכל כיוון, קו הפרדה רצוף מפריד בין שני כיווני הנסיעה. באותה עת, בכיוון הנגדי, נסע רכב פרטי מסוג ניסאן. המשיב סטה מנתיב נסיעתו שמאלה לנתיב הנגדי, תוך חציית קו הפרדה רצוף. ההונדה והניסאן התנגשו חזיתית (להלן: "התאונה"). כתוצאה מהתאונה נגרמו חבלות חמורות לנוסעים ברכב הניסאן ולמשיב ונגרמו נזקים לכלי הרכב המעורבים בתאונה.

3. בית משפט קמא השית על המשיב בגזר הדין עונש של ארבעה חודשי מאסר על תנאי, פסילה מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 15 חודשים בפועל, תוך שסייג את עונש הפסילה הנ"ל כך שלאחר שלושת החודשים הראשונים בהם תהיה פסילה מלאה, יהא רשאי המשיב לנהוג לצרכי קבלת טיפול רפואי או לימודים בימים א'-ה' בין השעות 7:00 עד 21:00. נקבע, כי בתקופה הנ"ל לא יהא המשיב רשאי להסיע איש ברכבו. בית משפט קמא קבע, כי הפרה של תנאי זה, או נהיגה מחוץ לשעות שנקבעו, תחשב כנהיגה בפסילה. כמו כן, נדון המשיב לעונש פסילה מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים על תנאי למשך שנתיים והתנאי הוא שהמשיב לא יעבור

עבירה בה הורשע ויורשע בגינה. חלף קנס, חייב בית משפט קמא את המשיב לשלם לנפגע בתאונה, מר אשר דרורי, פיצוי בסך 2500 ₪.

גזר הדין

4. בפתח גזר דין ציין בית משפט קמא, כי המשיב הורשע בגין אחריותו לתאונת דרכים שהתרחשה ביום 12.6.13, כמפורט בהכרעת הדין, שניתנה ביום 10.5.15. בית משפט קמא הטעים, כי בתאונה נפגעו באורח ממשי המשיב עצמו, נוסע ברכבו מר דור דהאן וכן הנהג המעורב מר אשר דרורי. בית משפט קמא פרט בהרחבה את הפגיעות החמורות שנגרמו למשיב ולמעורבים האחרים בתאונה - מר דהאן סבל משברים בחזה ובצלעות, אושפז למשך חמישה ימים ובדין בפני בית משפט קמא תיאר עצמו כסובל מחרדות; המשיב עצמו אושפז בבית חולים למשך יותר מחודשיים עקב פציעות ברגליים, בידיים ובאגן. המשיב עבר שישה ניתוחים, עודנו מצוי בתהליך של שיקום ונותר למעשה בעל נכות לכל ימי חייו; מר אשר דרורי נפגע אף הוא באורח חמור וסבל משברים באגן, בחולייה C7, בצלעות, במרפק ובשוק. מר דרורי אושפז בבית ח"ח בנהריה במשך יותר מחודש ימים.

5. בית משפט קמא הוסיף וציין, כי התאונה התרחשה בעת שהיה המשיב כבן 18 בלבד, בתחילת דרכו בחיים, עת שהיה תלמיד מצטיין ועמד להתחיל בלימודים בטכניון במסגרת עתודה אקדמאית. עוד עולה מגזר הדין, כי לאחר התאונה התגייס המשיב והוא לומד כיום הנדסה ב"אורט בראודה" במסגרת צבאית. בית משפט קמא הוסיף וציין, כי עובר לתאונה החזיק המשיב ברישיון נהיגה זמן קצר וצבר לחובתו עבירה קלה אחת בלבד.

6. הוטעם בגזר הדין, כי בהכרעת הדין נקבע שהתאונה התרחשה עקב סטיית רכבו של המשיב מנתיב נסיעתו לנתיב הנגדי, מבלי שלסטייה זו נמצאה סיבה. לטובת המשיב, הדגיש בית משפט קמא, כי לא הוכחה ואף אין ראיות לביצוע עבירה נוספת, כגון: נהיגה מהירה שלא בהתאם לתנאי הכביש או נהיגה פרועה שגרמה לאובדן השליטה ברכב. לפיכך, קבע בית משפט קמא כי רמת רשלנותו של המשיב, אשר גרמה לאירוע היא- בינונית-נמוכה.

7. בהתאם לתיקון מס' 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, לפיו העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של המשיב לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב לחוק הנ"ל), ציין בית משפט קמא, כי התאונה אינה קטלנית, אולם תוצאתה קשה והיא מצויה בצד החמור של קשת התאונות ומצדיקה ענישה הולמת. בית משפט קמא ציין, כי על פי ההלכה הפסוקה, הרי שבכל הנוגע לגרימת תאונת דרכים קטלנית עקב נהיגה רשלנית, תיגזר הענישה בראש ובראשונה מרמת רשלנותו של הנאשם. בנקודה זו הטעים בית משפט קמא, כי התאונה אינה ברמת חומרה של תאונה קטלנית, אם כי דומה שהכללים לקביעת העונש הראוי הינם אותם כללים, למעט הכלל הקובע עונש ראוי של מאסר בפועל.

8. במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם, בנסיבות התיק שבפניו, ציין בית משפט קמא, בין היתר, פסיקה המלמדת בדבר רמת הענישה במקרים דומים והגיע לכלל מסקנה, כי מתחם הענישה הראוי כולל בחובו

מאסר מותנה לצד פסילת רישיון נהיגה לתקופה משמעותית בת 8 עד 24 חודשים.

9. באשר לקביעת העונש הראוי במסגרת מתחם העונש ההולם, הדגיש בית משפט קמא, כי המשיב עצמו נפגע אף הוא באורח קשה בתאונה וסבר, כי אין להתעלם מעובדה זו וכי יש להביאה בחשבון, במסגרת השיקולים לקולא בגזירת העונש. בנקודה זו הטעים בית משפט קמא, כי לו היה המשיב הנפגע היחיד בתאונה, היה מקום להביא עובדה זו בחשבון במלוא עוצמתה ולהקל בעונשו באופן משמעותי, אך כאשר קיימים נפגעים נוספים, לרבות נפגע קשה לא פחות מהמשיב-הנהג המעורב, האינטרס הציבורי אינו מאפשר להקל עם המשיב באופן משמעותי. בית משפט קמא ציין, כי המשיב הוא קורבן של מעשיו ולפיכך אין זה ראוי להשית עליו עונשים של מה בכך בשל מצבו.

10. נוכח טיעוני הסנגור, לפיהם המשיב זקוק לרישיון הנהיגה, בין השאר, לצורך נסיעה לטיפולים וללימודים ולשיקום המשיב, נקבע בגזר הדין, כי תוארך תקופת הפסילה ובד בבד תסויג בחלקה כך שיתאפשר למשיב להסיע את עצמו, מבלי להסיע אחרים. בית משפט קמא ציין, כי נהיגתו של המשיב אינה מסכנת כשלעצמה את הציבור, וכי פרט לאירוע דנן אין לחובתו של המשיב כל אירוע אחר המצביע על מסוכנות. בית משפט קמא שב וציין, כי המשיב כבר נענש "בידי שמיים" וקבע, כי גם אם אין לראות בפציעתו של המשיב בתאונה כענישה מלאה, בוודאי שיש בכך כדי להרתיעו, להבהיר לו חשיבותה של נהיגה זהירה ומרוכזת ולהזהירו מפני תאונה אפשרית נוספת. בית משפט ציין בגזר הדין, כי סיוג הפסילה, תוך הארכת תקופתה, כשהמשיב אינו רשאי להסיע אחרים, הוא, מחד גיסא, בבחינת עונש על התנהגותו של המשיב, ומאידך גיסא, מאפשר למשיב להשלים את הליכי שיקומו, הן מבחינה פיזית, בנסיעות לטיפולים הנחוצים לו, והן מהבחינה האישית, כך שיוכל להמשיך בלימודיו. עוד נקבע, כי ראוי לחייב את המשיב בתשלום פיצוי למר דרורי. בית משפט קמא הבהיר, כי המדובר בתשלום פיצוי סמלי, שאינו בא לפצות את הנפגע הנ"ל על נזקיו בתאונה, אשר כוסו או יכוסו בידי חברת הביטוח.

נימוקי הערעור

11. המערערת טוענת, כי העונש שהושת על המשיב, אינו משקף את העונש הראוי, בנסיבות המקרה, כאשר עסקינן בתאונה שנגרמה עקב רשלנות שאינה נמוכה ותוך גרימת חבלות חמורות לגוף ולרכוש. לטענת המערערת, בית משפט קמא לא נתן משקל מכריע לתוצאות התאונה הקשות. בנקודה זו מציינת המערערת, כי בית המשפט העליון בפסיקותיו קבע, כי במקרים בהם נחבל אדם בתאונת דרכים ולא רק במקרה של קורבנות בנפש יש מקום לענישה מחמירה.

12. המערערת מוסיפה וטוענת, כי טעה בית משפט קמא עת שסיווג את הפסילה וכי אין, הלכה למעשה, רכיב עונשי מסוג זה. לטענת המערערת, קביעת בית משפט קמא, לפיה נהיגת המשיב אינה מסכנת כשלעצמה את הציבור וכי המשיב "כבר נענש בידי שמיים" לאור פציעתו בתאונה וכי "יש בכך כדי

להרתיעו", אינה מתיישבת עם רשלנות המשיב בתאונה ותוצאותיה החמורות של התאונה לה הוא נמצא אחראי. המערערת מוסיפה וטוענת, כי גם פציעת המשיב עצמו בתאונה אינה מהווה נסיבה שיש בה כדי להצדיק סיווג הפסילה וריקונה מתוכן, מה גם שקיים קושי באכיפת פסילה זו.

13. המערערת הפנתה בנימוקי הערעור לפסיקה הממחישה את עמדתה העונשית וביקשה כי בית המשפט יקבל את הערעור ויורה על הארכת תקופת הפסילה שהושתה על המשיב, תוך ביטול סיווג הפסילה.

טעוני ב"כ הצדדים בדיון

14. ב"כ המערערת חזרה בדיון בפני על האמור בהודעת הערעור. ב"כ המערערת הטעימה, כי המדובר בנהג חדש (משנת 2013), שלחובתו הרשעה אחת מחודש דצמבר 2013 בגין אי ציות לתמרור עצור. עוד הוסיפה ב"כ המערערת וציינה, כי אין חולק שהמשיב נורמטיבי, אולם טענה, כי נורמטיביות מאפיינת בדרך כלל נאשמים בתיקי תעבורה. ב"כ המערערת הדגישה, כי בית משפט קמא ייחס למשיב רמת רשלנות בינונית עד נמוכה וכן ציינה, כי נסיבות המקרה שבפנינו מלמדות על מסוכנות. ב"כ המערערת טענה, כי סיווג עונש הפסילה מרוקן מתוכן את רכיב הפסילה, מה גם שעונש הפסילה כשלעצמו נוטה לקולה. ב"כ המערערת טענה, כי במקרים כגון דא מושתת תקופת פסילה ארוכה יותר, ללא סיווג הפסילה וביקשה להחמיר בעונש הפסילה שהושת על המשיב, תוך ביטול סיווג הפסילה.

15. מנגד, ביקש ב"כ המשיב לדחות את הערעור, תוך שטען כי בית משפט קמא קבע במקרה שבפנינו, כי למשיב הייתה רמת רשלנות בדרגה נמוכה. עוד טען ב"כ המשיב, כי הפסיקה אליה התייחסה המערערת בהודעת הערעור אינה רלוונטית לענייננו, בהינתן היות הנסיבות בפסיקה הנ"ל חמורות יותר מנסיבות המקרה שבפנינו, לרבות קביעות בדבר רשלנות בדרגה גבוהה של הנאשמים. ב"כ המשיב הטעים, כי המשיב נפגע באורח חמור בתאונה וכי עסקינן במשיב, שהינו ילד למופת, הלומד במסגרת העתודה האקדמאית של צה"ל לימודי הנדסה. ב"כ המשיב טען, כי החמרה בעונש הפסילה, שהושת על המשיב, תפגע בו על רקע מוגבלותו בניידות. ב"כ המשיב ציין, כי בית משפט קמא החמיר בעונש הפסילה בפועל, כדי לאפשר סיווג של חלק מתקופת הפסילה, באופן שיאפשר למשיב להמשיך את לימודיו. לפיכך, ביקש ב"כ המשיב לדחות את הערעור.

דיון והכרעה

16. המשיב הורשע, כאמור, בפני בית משפט קמא בעבירות שעניינן - גרימת חבלה של ממש, נהיגה רשלנית, נהיגה בדרך הגורמת נזק, סטייה מנתיב וחציית קו הפרדה רצוף, זאת לאחר שמיעת הראיות. התאונה התרחשה, כפי שעולה הן מעיון בהכרעת הדין והן מעיון בגזר הדין, מפאת סטיית רכבו של המשיב מנתיב נסיעתו לנתיב הנגדי, זאת מבלי שתימצא סיבה לכך. אין חולק, כי תוצאותיה של התאונה חמורות הן. ודוק, המשיב, הנוסע ברכב (דור דהן) והנהג המעורב (אשר דרורי) נפצעו בתאונה. דור דהן סבל משברים בחזה ובצלעות ואושפז למשך 5 ימים. המשיב והנהג המעורב, אשר דרורי, סבלו מפציעות קשות יותר - המשיב אושפז למשך יותר מחודשיים בבית החולים מפאת פציעותיו, עבר 6 ניתוחים והוא

מצוי עדיין בתהליך של שיקום וסובל, כפי שעולה מדברי בא כוחו, ממוגבלות בניידות; אשר דרורי, הנהג המעורב, סבל משברים באגן, בחוליה C7, בצלעות, במרפק ובשוק ואושפז בבית חולים במשך יותר מחודש ימים. מדבריו בפני בית משפט קמא עולה, כי הוא סובל כל הזמן מכאבים, מצוי עדיין בטיפול ונזקק לניתוחים נוספים.

17. תאונות הדרכים הפכו זה מכבר ל"מכת מדינה" וניתן לדמותן למגיפה קשה שפושטת בקרבנו ומקפדת חיי אדם ופוגעת בגופם ובממונם, כל זאת בגין רשלנותם של נהגים.

בעניינו יפים דבריו הבאים של כב' השופט ג'ובראן, כפי שנאמרו ברע"פ 11917/05 סיון צפירי נ' מ"י (פורסם בנבו, 26.4.06):

"ראוי לזכור, כי אנשים משלמים בחייהם, בגופם ובממונם יום-יום בשל מעשיהם של נהגים, המציבים עצמם והסובבים אותם, ולו ברשלנות, בסכנה חמורה. על בית-המשפט להרים קולו ולנקוט במדיניות ענישה מרתיעה בעבירות אלה."

18. במקרה שבפנינו הביאה רשלנותו של המשיב, מעבר לפגיעה בו עצמו, גם לפגיעות נוספות בשני אנשים נוספים, אשר נחבלו, כאמור לעיל. אין צורך להכביר במילים באשר לצורך לנסות ולבער את נגע תאונות הדרכים, זאת כדי להרתיע נהגים לבל ינהגו ברשלנות ולבל יקלו ראש בנהיגתם. המשיב נהג בעת הרלוונטית, בהיותו "נהג חדש" ולפיכך שומה היה עליו להיזהר שבעתיים בנהיגתו. עוד אציין, לחובת המשיב, כי מגיליון המרשם התעבורתי של המשיב עולה, כי ביום 25.11.13 ביצע עבירה של אי ציות לתמרור עצור בגינה הורשע ונדון לקנס בסכום של 250 ₪. המשיב ביצע את העבירה הנ"ל לאחר אירוע התאונה שבפנינו, דבר המלמד כי חרף התאונה, שב המשיב וביצע עבירת תעבורה, המגלמת בחובה פוטנציאל של סיכון למשתמשים בדרך. מעבר להרשעתו הנ"ל של המשיב, לא קיימות לחובתו הרשעות תעבורה נוספות. ברם, מנגד, יש ליתן את הדעת לכך שהמשיב קיבל את רישיון הנהיגה שלו אך בשנת 2013.

19. נתתי דעתי לנסיבותיו האישיות של המשיב - לפציעתו הקשה בתאונה, כאמור לעיל, וכן להיותו בחור צעיר הלומד לימודי הנדסה, במסגרת העתודה האקדמאית ומתפקד באורח נורמטיבי לחלוטין. עם זאת, שומה על בית המשפט ליתן את הדעת לכך שעל כף המאזניים מצוי אינטרס הציבור הדורש במקרים כגון דא השתת ענישה מחמירה. בנקודה זו יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, שנקבעו ברע"פ 3764/05 ורד בן זויה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.04.2005):

"ואמנם, בעבירות תעבורה אשר יש בהן כדי לסכן חיי אדם גוברים לא אחת שיקולי ההרתעה על ההתחשבות בנסיבותיו האישיות של העבריין..."

20. כך גם במקרה דנן, מן הראוי להשית על המשיב עונש של פסילה של ממש לתקופה משמעותית, זאת

בהינתן חומרת העבירות בהן הורשע, המגלמות בחובן תאונת דרכים שתוצאותיה חבלות קשות בגוף. לענישה הולמת תפקיד חשוב ביותר אף במקרים בהם גורמות תאונות הדרכים לחבלות ולפציעות ולא לקיפוד חיי אדם (ראו בעניין זה: רע"פ 2564/12 קרני נ' מ"י, פורסם בנבו, 24.6.12, פסקה 8).

21. אין בידי לקבל את טענת ב"כ המשיב, לפיה דרגת רשלנותו של המשיב במקרה שבפנינו הייתה נמוכה, שכן בית משפט קמא הטעים בגזר הדין, כי מצא את רשלנותו של המשיב כרשלנות בדרגה בינונית עד נמוכה. עוד אוסיף, כי בית משפט קמא קבע, כאמור, בגזר הדין מתחם עונש הולם הנע בין 8 עד 24 חודשי פסילה, זאת בצד עונש של מאסר על תנאי.

22. אשר על כן, עונש הפסילה בפועל, שהושת בגזר הדין על המשיב, אינו הולם את מדיניות הענישה הראויה בגין העבירות שבפנינו, זאת בהינתן סיוג הפסילה, באופן המאפשר למשיב לשוב ולנהוג לאחר שלושה חודשי פסילה בלבד, דבר המרוקן במידה של ממש רכיב ענישה זה מתוכן, כפי שטענה בנקודה זו באת כוח המערערת ובצדק.

23. בע"פ 5794/14 מדינת ישראל נ. פנפילוב (פורסם בנבו, 27/1/15) נקבע, כי:

"אכן, התערבותה של ערכאת הערעור בעונש שהשיתה הערכאה הדיונית אינה נעשית כעניין שבשגרה, ולא כל שכן כאשר הערעור מוגש על-ידי המדינה. אולם, בהתקיים פער משמעותי בין העונש שהוטל לבין מדיניות הענישה הראויה יש מקום להתערבות כזו...".

24. ומהתם להכא:

במקרה זה מתקיים, כמבואר לעיל, פער משמעותי בין עונש הפסילה בפועל שהושת על המשיב לבין מדיניות הענישה הראויה באשר לרכיב ענישה זה ולפיכך, מן הראוי להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא, בדרך של ביטול סיוג עונש הפסילה. אינני מוצאת לנכון להאריך את תקופת הפסילה בפועל מעבר לתקופה של 15 חודש, שהושתה בגזר הדין, זאת בהינתן הטעמים לקולא הנזכרים לעיל ונוכח העובדה שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם נאשם.

25. סיכומי של דבר, הריני לקבל את הערעור, בכך שיבוטל סיוג עונש הפסילה. אי לכך, עונש הפסילה בפועל בן ה- 15 חודש, שהושת על המשיב, יהא עונש פסילה מלא ולא מסווג.

יתר רכיבי הענישה ייוותרו על כנם.

המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתנה והודעה היום י"ב כסלו תשע"ו, 24/11/2015 בהיעדר.

רונית בש , שופטת